

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 17 FEB 2012
Vår ref.: 200800645-40 ksk/sosb
Arkiv: 312/135.3C0
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Solveig Silset Berg
22 95 93 25

Gullgruva Kraft AS - Tillatelse til bygging av Gullbergelva kraftverk i Gullbergelva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag fylke - oversendelse av klage

I NVEs vedtak av 05.12.2011 fikk Gullgruva Kraft AS tillatelse til bygging av Gullbergelva kraftverk i Åfjord kommune. NVE har mottatt klage fra Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og Kjell Vingen, en av grunneierne, på tillatelsen. Vi kan ikke se at det i klagen har kommet frem nye momenter av betydning for vårt vedtak som gir grunnlag for å endre dette. NVE opprettholder vedtaket og oversender saken til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse.

NVE mottok 05.12.2008 søknad om tillatelse til bygging av Gullbergelva kraftverk i Gullbergelva. Gullbergelva kraftverk fikk konsesjon til å utnytte fallet mellom kote 299 og 93 med en installert effekt på 2,7 MW.

NVEs vurdering var at fordelene av det omsøkte tiltaket var større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser og ga derfor tillatelse til bygging av Gullbergelva kraftverk. Med NVEs fastsatte vilkår vil tiltaket gi en årlig produksjon på ca. 8,0 GWh.

Klager

NVEs vedtak ble kunngjort 05.12.2011 og hadde klagefrist 02.01.2012 på grunn av postgang. Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag påklaget vedtaket via e-post datert 21.12.2011. Kjell Vingen påklaget vedtaket via e-post 21.01.2012, etter å ha fått innvilget klageutsettelse. Det er klaget i rett tid, jf. forvaltningsloven § 29.

Klagen

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag skrev følgende i e-post av 21.12.2011:

...

Naturvernforbundet i Sør Trøndelag er rettslig klageinstans etter Forvaltningsloven og ønsker dette brevet å klage på løyve til utbygging i brev av 5.12.11.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vi viser til dykkar ref: «200800645 ki/sosb», brev om vedtak. Datert 05.12.2011.

Vi viser til vår argumentasjon i høyringsrunden, der vi viser til at alternativ I gir store inngrep som medfører tap av viktige naturkvaliteter og tap av inngrepsfri natur i tre sonar.

Vi viser vidare til den vurderinga som vart gjort i MIKRAST, som er det næraste ein kjem ein fylkesdelplan for vindkraft i Sør Trøndelag, der dette alternativet fekk "raud" vurdering med stor konflikt.

Både Fylkesmannen og fylkeskommunen har vurderingar som går i same retning som våre, at det alternativet som har fått konsesjon, gir for stor konflikt med naturverdiar.

Oppsummert ser vi det slik at konsekvensane for naturmiljø og for inngrepsfri natur er så store at vi klagar på konsesjonsvedtaket og ber om at det blir omgjort."

Kjell Vingen skrev følgende i e-post av 21.01.2012

"...

Det vises til deres brev datert 05.12.2011 hvor det underrettes om vedtak i aktuelle sak. Jeg viser også til deres e-post av 12.12.2011 hvor det innvilges utsettelse på klagefristen til 21.01.2012. Med dette påklages vedtak der det gis konsesjon for bygging av Gullbergelva kraftverk i Åfjord kommune. Klagen begrunnes med at NVEs konklusjon om at "fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser" bestrides.

I denne sammenhengen viser jeg til mine brev til NVE datert henholdsvis 11.06.2009 og 15.10.2009 som gir en utdypende beskrivelse av de negative effektene det omsøkte tiltaket vil ha for inngrepsfrie områder, friluftsliv, naturopplevelser og biologisk mangfold. Dette målt opp mot den marginale betydningen energitilgangen ved tiltaket gir på nasjonal basis. Forholdene som er beskrevet i tidligere brev står fortsatt ved lag og jeg finner ikke grunn til å gjenta dette her. Likevel vil jeg gi en utdyping av noen av punktene: Den negative påvirkningen på det biologiske mangfoldet for det omsøkte tiltaket bekreftes og styrkes, av Fylkesmannens reviderte uttalelse, datert 01.10.2009. Fylkesmannen uttaler:

[...]

Etter Fylkesmannens oppfatning har det aktuelle utbyggingsområdet i Gullbergselva miljøkvaliteter som gjør det uakseptabelt som prosjekt for småkraftutbygging. En reduksjon av den naturlige vannføringen som omsøkt, vil på ingen måte kunne opprettholde områdets miljøverdier. Fylkesmannen vil på denne bakgrunn gå inn for at en utbygging av Gullbergselva bare kan skje dersom inntaket blir lagt nedstrøms Blåfjellfossen.

[...]

Ovennevnte uttalelse, i tillegg til de forhold som er påpekt av undertegnede, må i seg selv være så tungtveiende at konsesjon til småkraftutbygging ikke blir gitt.

Videre baserer beslutningen seg på to ulike rapporter om biologisk mangfold. Selv om NVE i sin behandling av saken gjør vurderinger i forhold til populasjoner både av ørret og fossefall, er ingen av disse artene registrert under kartleggingen. Begge disse artene bør være lett å påvise og det er derfor grunn til å stille de nevnte rapportene i et kritisk lys. Når disse lett

observerbare artene ikke er registrert, er det grunn til å tro at mange andre arter heller ikke er registrert. Det kan derfor heller ikke utelukkes at området inneholder rødlistearter. NVE er selv inne på det i sin vurdering at det kan stilles spørsmål ved om grunnlaget for å vurdere det biologiske mangfoldet er godt nok. Etter undertegneds mening er det ikke det.

NVE påpeker at de ikke har mottatt merknader knyttet til eventuelle uheldige sumvirkninger for naturmiljø og landskap. Selv om ordet "sumvirkninger" ikke er brukt, er dette noe av problemstillingen knyttet til tap av urørt, inngrepsfri natur, bit for bit. Eksempelvis argumenterer NVE med at bortfallet av INON-områder utgjør et relativt lite areal. Med en slik tankegang kan det hele tiden tas mer av inngrepsfrie og villmarkspregede arealer, bit for bit, til det ikke er mer igjen. NVE er også påpasselig med å påpeke svakheter med INONsystemet. Uansett er dette en metode som benyttes og som beskriver en kvalitet, eller en verdi av et areal. INON-kart fra tidligere tider og fram til i dag gir en god illustrasjon på den negative utviklingen det har vært for inngrepsfrie områder og villmarkspreget natur i Norge. Det er på høy tid at den negative utviklingen stopper opp.

NVE viser til at tiltaket vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Fornybar energi er vel og bra, det tror jeg alle miljøengasjerte, inkludert undertegnede, er enig i. Likevel må dette skje på en slik måte at det ikke skader andre miljø- og naturverdier, i hvert fall ikke i den grad som i dette tilfellet. Det er her grunn til å nevne de nasjonale målsettingene som også finnes om å stoppe ytterligere tap av naturtyper og biologisk mangfold (naturmangfold). Det er en kjensgjerning at bortfall av biotoper er en av de største trusselfaktorene mot biologisk mangfold. Det omsøkte tiltaket vil medføre bortfall av biotoper, jevnfør også fylkesmannens uttalelse av 08.10.2009. Om tiltaket blir gjennomført snakker vi om et irreversibelt inngrep som betydelig vil forringe miljø- og naturkvaliteter for all framtid. Jeg henstiller på det sterkeste at dette ikke må få skje.

Avslutningsvis vil jeg komme med noen faktiske opplysninger:

- Undertegnede er i dag eier av eiendommen gnr. 40, bnr. 2
- Jeg blir sitert på at det er overraskende stor ørret i kulpene i elva. Dette er en feilsitering. Det jeg har gitt uttrykk for er at det er stor tetthet av ørret. For mange, for eksempel barn, kan dette gi svært stor og minnerike fiskeopplevelser selv om hver enkelt fisk ikke er stor. For undertegneds del har det i hvert fall vært slik.
- Jeg finner nok en gang grunn til å påpeke at gyldigheten av underskrifter som Gullgruva Kraft AS har innhentet fra min mor for å skaffe seg fallrettighetene bestrides. Dette begrunnes i min mors helsetilstand på aktuelle tidspunkt. Jeg er klar over at dette er et privatrettslig forhold som ligger utenfor denne klagebehandlingen.

Konklusjon:

De store ulempene knyttet til det omsøkte tiltaket er så tungtveiende at de overgår fordelene med tiltaket. Vilklårene i vannressursloven § 25 kan ikke sies å være oppfylt. NVEs vedtak om konsesjon må følgelig omgjøres slik at konsesjon til småkraftverk i Gullbergselva i Åfford kommune ikke blir gitt.

Gullgruva Kraft AS kommenterte klagene i e-post av 10.02.2012

...

Kommentar til Naturvernforbundets klage på vedtak om konsesjon til Gullbergelva kraftverk, Åffjord.

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag ber i sin klage om at konsesjonsvedtaket blir omgjort. Klagen inneholder ikke nye momenter, mot en utbygging, i forhold til deres tidligere uttalelse i forbindelse med høringen på konsesjonssøknaden.

I uttalelsen til konsesjonssøknaden viser Naturvernforbundet til Energi og miljøkomiteen sin Inst S. Nr 228 (2004-2005) "Fysiske inngrep og endret arealbruk utgjør den viktigste trussel mot biologisk mangfold, og at summen av mange små inngrep som alene synes ubetydelig, utgjør en snikende fare for mange arter. Vi øker oppmerksomheten mot sum-konsekvenser av inngrep som hver for seg fremstår for små"

Videre viser de til oppsummering av Riksrevisjonens rapport om arealforvaltningen, dokument nr. 3:11 (2006-2007)

- *Dagens arealforvaltning bidrar til en nedbygging av områder som Stortinget har vektlagt skal ivaretas*
- *Store sammenhengende naturområder reduseres*
- *Nedbyggingen har konsekvenser for viktige verdier som friluftsliv og kulturmiljøer, produktive jordressurser, kulturlandskap og det biologiske mangfoldet.*

Om en utbygging i Gullbergelva peker de blant annet på at miljøet i og ved Blåfjellfossen blir skadelidende, der de legger vekt på at det er den fuktrevende vegetasjonen sammen med gammelskogen som blir skadelidende, samt at fossen som landskapselement blir påvirket negativt ved en redusert vannføring.

De viser også til Mikrast-prosjektet og dets miljøvurderinger, der en utbygging i Gullbergelva er karakterisert som et "rødt" prosjekt.

Vår kommentar:

Gullbergelva vil i store deler av året få en redusert vannføring. Ifg hydrologiske beregninger (konsesjonssøknaden) vil det i et år med middels vannføring, være ca 220 dager. Av de øvrige dager i året vil det i ca 55 dager være tilnærmet naturlig vannføring, mens i de resterende dager av året vil være normal vannføring.

Dette kan påvirke det vannbaserte miljøet i og ved elva. Blåfjellfossen og området ved den er i denne sammenhengen det mest sentrale området.

Med de vilkår som er satt for minstevannføring i konsesjon, mener vi som utbyggere at tiltaket ikke vil ha nevneverdige virkninger på fisk og ferskvannsbiologien i elva. Det er for øvrig høyst uklart om det overhode befinner seg fisk i den berørte del av elva, det må i tilfelle dreie seg om enkeltindivid som kommer ned fra vannene og elva oppstrøms inntaket.

Det er påpekt at Blåfjellfossen har lokal verdi som landskapselement. Som beskrevet i konsesjonssøknaden, og som fremkommer i flere av høringsuttalelsene, er fossen og dens nærområde vanskelig tilgjengelig og lite synlig fra omgivelsene, slik at dette ikke kan være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

De fysiske inngrep i landskapet ved tiltaket vil være etablering av inntak, legging av rør, der det også etableres enkel permanent vei fram til inntak, og bygging av kraftstasjon. Kraftstasjon plasseres like ved et landbruksmiljø, der kraftstasjon vil gå inn som en naturlig del av bygningsmassen rundt et gårdsbruk.

Inntak og øvre del av rørtrasen vil berøre inngrepsfrie områder, sone 1 og 2. Tiltaket vil være et lite fysisk inngrep, der inntaksdam ikke vil være synlig annet enn helt fra det nære området. Rørtrase og vei arronderes naturlig etter terrenget og vegetasjon reetableres av stedegne vekster slik at området, etter tid, fremstår som lite berørt.

Bakgrunn for at vi som tiltakshavere ønsker en utbygging i Gullbergelva er å styrke næringsgrunnlaget på våre gårdsbruk slik at brukene også for fremtiden kan gi grunnlag for bosetting. Sordalen er en liten grend som i løpet av 2 siste år har mistet både skole og barnehage. Skal en greie å opprettholde en tilnærmet bosetting som i dag, vil enhver ny aktivitet være kjærkommen.

I en totalvurdering av tiltaket mener vi bestemt at en utbygging i henhold til vilkår gitt i konsesjonsvedtaket vil ha langt flere positive enn negative virkninger, både på kulturlandskap, for oss som utbyggere, grenda for øvrig og for allmennheten."

(...)

"Kommentar til Kjell Vingens klage på vedtak om konsesjon til Gullbergelva Kraftverk, Åfjord.

Kjell Vingen ber i sin klage om at konsesjonsvedtaket blir omgjort.

Vi kan ikke se at klagen inneholder noen nye avgjørende momenter i saken, og vi vet at NVE har gjort en grundig saksbehandling ved konsesjonsbehandlingen.

Med de vilkår som er satt for minstevannsføring i konsesjonen, mener vi som utbyggere at tiltaket ikke vil ha nevneverdige virkninger på fisk og ferskvannsbiologien i elva.

Ved stor vannføring vil det kunne skylles fisk nedstrøms fossen. Minstevannsføring og perioder med mye nedbør tror vi i stor grad vil få fisk og biologi ellers til å fungere tilnærmet som før i ei elv helt uten reguleringsbasseng. Det ble ikke registrert fisk i elva ved befaring av biolog Nordvik.

Fossekalen har vi årlig registret i Amundalselva, og den vil fortsatt ha fine vilkår i området her.

Når det gjelder bortfall av INON-områder, så støtter vi NVE sin vurdering, der det konkluderes med at fordelene med tiltaket er større enn ulempene. Utbygging av et slikt

elvekraftverk, etter fastsatte vilkår, vil etter vår vurdering gi et viktig bidrag til miljøvennlig energiproduksjon.

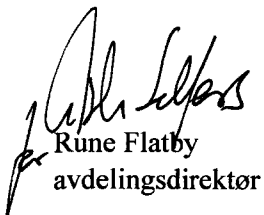
Når det gjelder Kjell Vingen 's vurdering av gyldighet av leieavtale som gjelder fallrettigheter, vil vi ikke kommentere dette her."

NVEs merknader til klagen

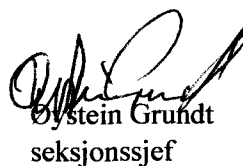
I klagen vises det til forhold som gjør at klagerne mener at det ikke burde vært gitt konsesjon til Gullbergelva kraftverk. Dette er forhold som NVE mener er tilstrekkelig belyst i KI-notat 3/2011. Etter NVEs syn har det ikke fremkommet nye opplysninger som tilsier at NVE bør endre sine vurderinger i forhold til den gitte konsesjonen til Gullbergelva kraftverk.

For en fullstendig gjennomgang av saken henviser vi til KI-notat 3/2011.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Vedlegg: Sakens dokumenter oversendes elektronisk ved henvendelse fra OED

Kopi uten vedlegg: Gullgruva Kraft AS, v/Asbjørn O. Flenstad, 7170 ÅFJORD

Kjell Vingen, Gaukesvingen 6C, 7160 BJUGN

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag v/Mads Løkeland, Sandgata 30, 7012
TRONDHEIM